



БОРИТЕСЯ - ПОБОРЕТЕ

НАШ ФРОНТ

OUR FRONT

СУСПІЛЬНО ПОЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ В АВСТРАЛІЇ

РІК. 11.Ч.4.

1978

REGISTERED FOR POSTING AS A PERIODICAL CATEGORY B

diasporiana.org.ua

НАШ ФРОНТ
суспільно-політичний журнал
видає
Ліга Визволення України
в Австралії

OUR FRONT
Ukrainian periodical
published by
League for the Liberation of Ukraine
in Australia

З М І С Т

КУЛЬТОБМІН, ЯК ЗАСІБ ПОШИРЕННЯ СОВЕТОФІЛЬСТВА	
— В. Литвин	2
ЗАПОВІТ БОРЦІВ — Марко Боеслав	5
В. МОРОЗОВІ — О. Терлецька-Рогова	6
ЖІНКИ в ЖИТТІ І ТВОРЧОСТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (продовження) . . .	7
В РІЧНИЦЮ БОІВ УСС ЗА ГОРУ МАКІВКУ 1-5-1915 р.	
— С. Григорців	14
ПРОБЛЕМА СИБІРУ в НАШІЙ ВИЗВОЛЬНІЙ СТРАТЕГІЇ	
— В. Литвин (закінчення)	17
ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ, ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА	
В УКРАЇНІ ТА НА ЕМІГРАЦІЇ — С.К.	20
60-ліття НЕЗАЛЕЖНОСТІ І 35-ліття У.П.А. в НЮКАСТЕЛІ	
— Д. Вербовий	25
ВІДПОВІДЬ КОНТИНЕНТОВІ — Президія С.Р.СВУ	26
ВІСТІ З УКРАЇНИ	28
ВОЄННІ СПОМИНИ З 2-гої СВІТОВОЇ ВІЙНИ — В. Орач	29
УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ (продовження)	33

—oOo—

А Д Р Е С И

Редакція:

“OUR FRONT”
7 Borrowdale St.,
Red Hill, A.C.T. 2603

Адміністрація:

“OUR FRONT”
2/7 Kernot Street,
Sth. Kingsville, Vic. 3015

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Українському Народові в Краю і на еміграції, Прводам Організацій,
Товариств і Установ, Прводам Організацій Українського Визвольного
Фронту, членству і симпатикам —

Веселих Свят Христового Воскресіння.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

За Головну Управу Ліги Визволення України в Австралії:

Інж. С. Григорців.

Шевчик Мирослав.

голова.

секретар.

* * * * *

Головній Управі ЛВУ, Організаціям Українського Визвольного Фронту
Молодечим Організаціям, Суспільно—громадським установам та цілій ук-
раїнській спільноті на чужині і в рідному Краю бажаємо:

Щасливих Свят Христового Воскресіння.

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Управа Відділу ЛВУ у Вікторії.

* * * * *

З нагоди світлого празника Христового Воскресіння вітаємо:
Представників, ~~передплатників~~ та читачів " Нашого Фронту"

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Редакція і Адміністрація.

В. Липин.

КУЛЬТОБМІН ЯК ЗАСІБ ПОШИРЮВАННЯ СОВЕТОФІЛЬСТВА.

В рамках деданту і політики коєкзистенції Москва використовує всі можливості, щоби переконувати опінію західних народів, що комунітична система в СРСР улягла змінам від часу смерті Сталіна, що вона еволюціонувала так далеко, що СРСР став сьогодні правдивим чемпіоном миру і прихильником мирного співжиття між народами, незалежно від їх політичного устрою. Для замилювання опінії вільного світу, Москва виступає назовні як оборонець колоніальних народів Африки й Азії, вона засуджує колоніалізм й імперіялізм західних держав, маскуючи при тім спритно імперіялізм і колоніалізм у своїй імперії.

Це обраховано на те, що громадяни західних держав, замало обізнані зі совєтською дійсністю, приймуть большевицьку пропаганду за правду, тим легше, коли її будуть ширити большевицькі мистецькі одиниці. З тим розрахунком Москва висилає на Захід балетні групи, хори, фільми, поодиноких мистців і науковців, мовляв, культура, наука, мистецтво є універсальні, вони є такі самі всюди, незалежно від політичного устрою даної країни, вони є аполітичні. Немає більшої брехні від тої, бо ми знаємо, всі роди мистецтва — балет, спів, музика, театр, літературна творчість, преса, спорт, — все є під строгим контролем партії й уряду.

Культобмін став важливим засобом наступу большевицької пропаганди. Про висилку груп за кордон, чи то науковців чи мистецьких ансамблів рішає партія, яка спільно з КГБ докладно перевіряє висиланих, дає їм відповідні інструкції і прикріплює політруків, які пильнують кожний їх крок, щоби вони не заходили до приватних домів і не входили в жадні розмови з особами даної країни, щоби не заразилися "буржуазною ідеологією" і західним стилем життя. А щоби комусь не захотілося залишитися у вільному світі, до того служать як закладники родини залишені дома, які були би наражені на різні шикани і переслідування.

Мистецькі пописи, виконані бездаганно, мають за ціль переконати західного глядача, що країна, яка видає зі себе такі мистецькі шедеври, не може бути злою, бо краса і мистецтво є несумісні і не йдуть впарі з неволею і терором, західня пропаганда напевно перебільшує ті справи. Крім того неабияку роль грає фінансова сторінка, большевики не гордують буржуазними долями.

Спеціальну увагу присвячує большевицька пропаганда еміграційним групам зпоза залізної куртини, а зокрема українській еміграції, граючи спритно на чутливих струнах людської душі — тут за рідним краєм.

НАШ ФРОНТ

Большевики кілька разів міняли тактику в боротьбі з українською еміграцією. Спочатку лаяли її на всі лади, витягаючи зі свого пошеховського арсеналу найсоковитіші епітети, як — націоналістичні охністя, агенти Вол стріту, буржуазні фашисти, скажені пси і т.п. Потім, в час горезвісного Берлінського комітету, змінили тактику, переконавшись, що лайка викликає протилежні наслідки. Висилаючи на різні адреси українців свою ганчірку "За повернення на родину", намовляли їх вертатися додому. Мовляв, родина чекає на вас, вона прощає вам усе минуле, вона готова пригорнути вас, як добра мати. Але той номер не пройшов. Українська еміграція за добре знає ціну большевицьких обіцянок, хоч не один дав би багато, щоби хоч раз побачити ще рідні сторони, місця своєї молодости, до яких нераз лине думками з далекої непривітної чужини.

Тоді прийшла третя фаза наступу на українську еміграцію. Піднялася залізна куртина, крізь яку посунули на Захід мистецькі ансамблі, культурні бригади та інші комівояжери з благословення Кремля. Несподівано для самих большевиків прийшли їм з поміччю різні реалітетники, круглостільники та інші просоветські елементи і мудрагелі, які зачали влаштовувати прийняття, зустрічі з членами бригади Колосової та іншими висланцями большевицького режиму, запрошувати кучубеїв, коротченків, драчів з доповіддями, в тім і для українських студентів, улегшуючи большевикам їх розкладову роботу серед української еміграції. Деякі домудрувалися до того, що "визнають беззастережно двомовність в Україні" / стаття І. Костецького в Сучасности/. Це є, делікатно кажучи, пропагування русифікаційного курсу в Україні. Своєю часу большевики арештували понад 60 молодих українців, студентів і науковців, які домагалися української мови на університетах та інших наукових установах, а українські політичні емігранти у вільному світі захваляють русифікаційний курс в Україні.

І найцікавіше, що ніхто не л'ятує того, всі соромливо мовчать, але нехай хтось відважиться вказати на шкідливі наслідки культобміну, відвідування большевицьких імпрез, фільмів, тоді дискутантам і промовцям немає кінця. Кажуть, що в Австралії нема советофільства, але коли на одному 3-тій СУОА запропоновано резолюцію з засудженням культобміну, то на 36 делегатів заледво 12 голосувало за, 8 було проти резолюції, значить здекларовані контактники, а 16 здержалося, значить і Богові і чортові огарок.

На окрему увагу заслуговує спровадження большевицьких фільмів на Захід з українською тематикою. Сценарії до тих фільмів дбайливо опрацьовуються на Кремлі, в лабораторіях КГБ і КПСС, ї прекрасними українськими краєвидами, гарними українськими строями і українською мовою, яку в Україні переслідують і забороняють. Большевики накручу-

ють фільми з творів Шевченка /Сон/, М. Коцюбинського /Тіні забутих предків/, І. Франка /Украдене щастя/ чи інших письменників, та поси-
лають їх через різних кардашів українській еміграції. Мовляв, подиві-
ться, які гарні фільми продукуються в "суверенній" УРСР. При чому
тут пропаганда буржуазних фашистів про нищення української культури.
Чи хтось може назвати це нищенням української культури?

До чого доходить безличність большевицької пропаганди, свідчить факт,
що в Вінніпегу група совєтських пропагандистів з бригади Колосової,
що гостювала в Канаді, в супроводі кагебістів і політруків, поїхала під
пам'ятник Шевченка, від автобусової зупинки ішли до пам'ятника з від-
критими головами, зложила там вінок і відспівала три строфи "Запові-
ту". Подумаєш, знайшлися любителі Шевченка. Очевидно, це був груби-
ми нитками шитий агіттрик, розрахований на розм'ягшення глядачів і
дешевого продемонстровання культу Шевченка, мовляв, глядіть, як у нас
шанують Шевченка, якого Москва загнала передчасно до гробу.

Треба з прикрістю ствердити, що большевики зуміли зробити своїм
культобманом видім в одностайнім досі українським антибольшевицьким
фронті. Не зважаючи на перестороги і заклики ОУВФ в Австралії бой-
котувати большевицькі фільми, українська політична еміграція масово
посунула оглядати большевицькі фільми— "Сон", "Тіні забутих предків"
"Украдене щастя".

Покидаючи рідні землі, ми пішли у вільний світ, щоби продовжувати
боротьбу з окупантом іншими методами й засобами, демаскувати його
колоніалізм і загарбництво і приєднувати приятелів для нашої справи.—
Що залишилися ще в нас з тих гарних плянів, чи не відложили ми вже ба-
гато чого до архіву, як ~~не потрібний~~ реквізит? Як можна у-
спішно боротися з ворогом, з яким ми контактуємося, якого ~~запрошуємо~~
до себе, від якого спроваджуємо фільми?

Це є духова капітуляція. Що подумують про нас наші брати в Україні,
що скажуть наші приятелі, яких ми приєднали для української справи, що
скажуть інші поневолені народи, які звикли бачити нас в авангарді бо-
ротьби із спільним ворогом. Чи не скажуть вони словами Л.Українки—
"Що говорити про залізо, коли ржавіє золото"?

Советофільство це національний гермафродитизм, це духове рабство.
Духове рабство найгірше лихо народу. Наші предки знали це, тому з та-
кою рогордою ставились до всіх зрадників і вислужників, що продавали-
сь ворогові. "Прокляті здириці, зрадники. За шматок ковбаси гнилої ца-
рищо лижуть. Ми ж козаки, безстрашні русичі, що не далися татарам.-
цляхті, туркам. А приїздить якийсь панок з Московщини, і вже хвостом
вдаємо"....Так ставилися наші предки до власних слабодухів і до висла-
нників Москви.

Советофілство — це похідна малоросійства, про яке Е. Маланюк писав: "Малоросійство — наша історична хвороба, хвороба багатовікова, отже хронічна. Ні часові застрики, ні навіть хірургія тут не допоможуть. Її треба буде довгі-довгі десятиліття — і з ж и в а т и с я.

У нас малоросійство було завжди хворобою не лише півінтелігетською, але передовсім інтелігентською, отже поразала версву, що мала виконувати роль мозкового центру нації. І в цій суть проблеми. "Шукай себе в собі" — казав Г. Сковорода. Хто не має довіри до себе і до свого народу, той шукає чужих богів і стає москвофілом, советофілом, польонофілом чи іншим "філом". Писав І. Франко.

Не кидай власної мети,
Щоб за чужою десь іти.
А власну ясну ціль пізнай,
До неї просто поспішай.

* * * * *

ЗАПОВІТ БОРЦІВ.

Чи могилу зустрінете в чистому полі,
Чи десь кості біляві, в яру,
Чи заржавілу кров на поляночці голій,
Чи поламані сосни в старому бору, —
Знайте — ваша в боях там кувалися доля.

Хай місця ці святі усім на сумліннях
Витискають печаті залізних чеснот.
Ми посіяли чисте й здорове насіння
Вам на живо. Будіть заскорузлих з мертвот,
Хай вже жнуть і пожате несуть поколінням!

Марко Боеслав.

В. МОРОЗОВІ.

/ на день 15-го квітня /.

До Тебе шлем ці побажання
У мури темної торми,
І наше щире прирікання
Про Тебе не забудем ми.

Ми знаєм, що ті наші квіти
До Тебе певно не дійдуть,
Хай знає кам, що вічно жити
Про Тебе спотадки будуть.

Хай знає кам, що че вмирають
У нас такі борці, як Ти,
Вони живуть — і Воскресають
І нас вивають до мети.

Хай кам від злості затіняється
Що світ про Тебе томонить,
Нехай йому в ночі не спиться
Що нас не може похорить.

Ольга Терлецька-Розова.

Ярослава І ВАНУК

ЖІНКА У ЖИТТІ І ТВОРЧОСТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(продовження)

Як глибоко мусів поет носити в серці любов до цієї дівчини, коли боявся, що навіть сон про неї може скаламутити його душевний спокій!

Мабуть пізніше жаліла Ликерія свого кроку і до кінця життя пам'ятала Шевченка, бо недовго перед своєю смертю, в 1907 році, була на його могилі в Каневі.

Спинімся ще на сватаннях Тараса Шевченка до Хведосі Кошицівни і до Катрусі Піунові.

Коли в 1843 чи 1845 році Тарас Шевченко лише на кілька днів завітав до рідного села й побачив гарну попадянку, він відразу закохався й не надумуючись до неї посватався. Гарна Хведося відповіла йому повною взаємністю. Відмовили старі Кошиці, не хотіли видати дочки за свого бувшого наймита . . . Хведося так тяжко пережила цей удар, що збожеволіла і вже ніколи не видужала.

Прочитаймо тепер ті сторінки Шевченкового "журналу", де він описує як залюбився в Катрусі Піуновій і як до неї посватався.

Перед нами змучена десятилітньою каторгою примусового солдатського життя, людина, що сама себе називає старою.

Але скільки ж юнацької енергії у цього молодого душею ентузіаста, енергії, виявленої в напрямку досягнення власне його любовних бажань!

Тут і безпосередній "натиск", і дипломатія, тут увесь арсенал просто юнацьких заходів закоханого молодика.

А що все розвіялося як дим, в тому нічого дивного немає. 15-літня, але життєво практична Катруся мала вже нареченого і – річ зрозуміла, – що лисий, з довгою бородою, трикратно старший за неї претендент на її руку /додаймо – на своє щастя!/ не переміг свого конкурента.

Як бачимо з цього, навіть такий великий чоловік, як Тарас Шевченко, поет, який своїми віршами підносив і підбадьорював серця мільйонів своїх земляків, сам не зазнав щастя у своєму особистому житті. Він мав славу на цілу Україну, мав знатних і відданих приятелів, при кінці життя міг мати навіть достатки, але не мав свого родинного гнізда і це було причиною, що він ціле своє життя почувався нещасливим. Він не мав щастя ні змоги заложити своє родинне гніздо, хоча десятки однозгідних свідочств дають нам образ Шевченка як людини, що очаровувала жінок.

Та й як могло бути інакше? Був поетом і чудовим рецитатором своїх і чужих поезій, був талановитим актором, незрівняним співаком, що мав

прекрасний голос з оксамитним тембром, був талановитим оповідачем-наслідувачем, був високої класи артистом-малювачем. Живий, життєрадісний, завжди повний ентузіазму і все чимсь захоплений, був завжди предметом уваги в кожному жіночому товаристві. Його кокетували, в ньому закохувалися. Рідко зберігаються документи з відповідними признаннями жінок, але на щастя ми маємо два документи, що оповідають нам про те, як княжна Варвара Репніна-Волконська захопилася Шевченком і закохалася в нього. Аристократка, з високою естетичною культурою, дівчина найкращих моральних прикмет, ця княжна Рюриковичівна не тільки залишила нам свої інтимні признання про ці свої любовні переживання, але ще й повість про цей свій роман.

Ці документи дають цінний матеріал для того, щоб ствердити, що коли Шевченкові і був властивий інфантилізм /виявлявся він між іншим у раптових переходах від смутку до веселости, від захоплення до розчарувань/, який характеризує не раз геніальні натури, то тільки не в сфері любовних переживань, та що Тараса Шевченка найменше можна підозрювати в любовному пасивізмі.

Шевченко не покохав княжни; екзальтована аристократка не була "героїнею його роману". Але яскраві характеристики, що їх княжна дає Тарасові Шевченкові, це найкраще спростування теоретичних балачок про його любовну пасивність. Власне активність Шевченка була весь час причиною заздрісних переживань княжни Варвари. Несміливість була Шевченкові просто чужою.

У романі Репніної є цікава психологічна подробиця, – власне княжна у своїх любовних переживаннях мала цілком виразний комплекс "материнськості", і чи не тому саме Шевченко й не відповів їй взаємністю. Він потребував тепла, потіхи, ласки, але настирливої материнської опіки над собою не міг стерпіти.

Якщо Тарас Шевченко не дібрав собі пари, то причини цього треба шукати або в напоборних зовнішніх перешкодах /як це було нпр. з Кошицівною/, або в тому, що деякі його вибранці були чи то негідні його почувань, чи мали інші любовні ідеали, або – і це головне! – в об'єктивно-несприятливих умовах і обставинах поетового життя.

Саме тоді, коли Шевченко здобув собі потрібне матеріальне становище і міг замешкати в Києві та закінчити з кочовничим життям безпритульного артиста /1847 р./, саме тоді він попав до в'язниці, а потім на заслання і в казарму. Сталося це тоді, коли поет був у розквіті духових і фізичних сил і коли можливість знайти собі пару йому найбільше всім халася.

Коли Шевченко у своїх поезіях вичаровував привабливі жіночі образи, то це були мрії, які він міг і в житті здійснити, маючи для цього всі дані і зовнішні і внутрішні.

Обставини перемагають і найважливіших героїв, а обставини ті він же сам і створив: він узяв шлюб з любов'ю, що завела його в неволю й довела до передчасної старости і — смерті.

Ім'я їй — УКРАЇНА!

У своїх творах Тарас Шевченко зображує Україну як символічну постать, як живу з крові й кости людину-мату, що страждає, сумує, радіє.

В поезії "До Основ'яненка" Україна

*"Обідрана, сиротою
Понад Дніпром плаче;
Тяжко, важко сиротині,
А ніхто не бачить . . .
Тільки ворог, що сміється*

Поет запитує в іншому місці:

*" Що ж вона зробила?
За що вона гине?
За що її діти в кайданах терплять?*

І Шевченко звертається з проханням до нас:

*"А ви Україну ховайте:
Не дайте матері, не дайте
В руках у ката пропадати!"*

Тому й благає нас — обняти найменшого брата, щоб усміхнулась мати.

Найбільш яскраво малює поет постать матері України в "Розритій могилі". Тарас Шевченко залишає нам велике завдання — зняти з матері-України кайдани, працювати для неї та повернути їй колишню славу і велич.

Шевченко мав свій любовний ідеал. Любив таких жінок, щоб — як казав — "під ними аж земля горіла". Не винен теж був у тому, що часто зустрічав таких не серед дівчат, а серед молодичь.

Такою була й красуня Галина Закревська, такою була й Марія Максимович, — чудові типи чисто-української вроди.

Однак святість подружніх зв'язків Шевченко глибоко шанував і ніколи не "вкрав" би нічийої жінки. Коли з Максимовичкою й мав любовну пригоду /іх у Шевченковому житті не бракувало/, то це був короткий вибух нестримного й непогамованого піднесення.

Велику роль відіграла Оксана в житті Тараса Шевченка, але ще більшою була її роль в його творчості. Поеми "Катерина" і "Слепая", ці відмінні трагедії зведених дівчат, Шевченко написав ще перед тим, як довідався про трагічну долю своєї Оксани.. Про "Катерину" Шевченко сам оповідав, що основою його фабули була справжня подія. "Слепая" була

лише більш літературним варіантом тих самих основних мотивів – поганьблення дівочої чистоти і страждань дівчини-матері.

Можливо, що в дальшій творчості Шевченка проблема жіночої долі і різні варіанти трагедії жіночого серця не знайшли б далі того психічного клімату, в якому вони так буйно розрослися, якби не Оксанина трагедія, що сталася також і найбільшою трагедією його власного життя.

Тяжко собі навіть уявити, що пережив Шевченко, слухаючи братове оповідання про Оксану-покритку, поганьблену й збожеволілу.

Він – найвразливіший із вразливих, він, якому та Оксана принесла стільки чистої радості, що осолоджувала йому найтяжчі хвилини сирітства. Образ її був для нього найчистіший і найсвятіший. І в тому, що він пережив цю трагедію, треба шукати теж джерела тої напруженості, з якою він віддавав свої творчі сили оспівуванню трагедій матерів-дівчат, і пояснення того, що він до таких мотивів і сюжетів так часто повертався. Він дійшов до обожування дівчини-матері, до культу земної мадонни, він пізніше, дивлячись на дівочу красу, завжди тремтів на думку, що й з цієї "Божою красою" повториться доля Оксани.

З образом її він не розлучався. Звідси його "Наймички", "Марини", й "Відьми". Це ж не про створену уявою Марину, а про свою реальну Оксаночку він говорив.

Візьмім Шевченкову присвяту до "Мар'яни-черниці", присвяченої Оксані Коваленківній, до якої він звертається словами:

*"Чи правда, Оксано! чужа чорнобрива!
І ти не згадаєш того сироту,
Що в сірій свитні бувало щасливий,
Як побачить диво – твою красу.
Кого ти без мови, без слова навчила
Очима, душею, серцем розмовлять.
З ким ти усміхалась, плакала, журилась,
Кому ти любила Петруся співать . . ."*

У цій присвяті ми маємо конкретний образ Тарасового дитячого кохання, щасливих зворушень хлопця при зустрічах із коханою, їхніх "очима, душею, серцем" ведених розмов, їхніх спільних радощів і спільної журби, – усе, в чому виявляється чисте почуття першої любові.

Шевченко – безперечно один із найбільших світових поетів-феміністів. Створені ним ідеальні образи матерей – це вислід його життєвого досвіду, його проникликих психологічних спостережень, його соціально-політичних переконань. Три з них найбільше зворушують нас і мають найбільш виховне значення: це – героїня "Наймички", Алкидова мати в "Неофітах" і Пресвята Діва в поемі "Марія".

В поемі "Наймичка" змалював поет особливу трагедію, горе і страж-

дання неодруженої матері, її одчай і бажання вмерти. Але почуття и обов'язки матері перемагають, вона не покинула дитини на призволяще, а підкинула багатим бездітним господарям. Через рік мати, щоб бути біля своєї дитини, стає у тих людей та наймичку. Можливість бути разом зі своїм сином, бодай як наймичка, відродила душу матері і поставила перед нею благородну ціль опікуватись та виховати свою дитину. Ні матеріальна скрута, ні сирітство, не вигнали її з дому, а любов матері до дитини, до якої вона не може признатись. Найголовніша причина її страждання це гріх, що обтяжив її душу, і докори совісти, що руйнували її особисте щастя. Наймичка відпокутовує свій гріх тими переживаннями та молитвою, а її життєва дія в користь своєї дитини є виявом великої благородної материнської любови й активності.

Катерина з поеми "Наймичка" – це одна з найпрекрасніших жіночих постатей у світовій літературі. Життєвий подвиг її – один з найідеальніших прикладів материнського самовідречення як прояву материнської любови. Шевченко виразно показав нам усіми своїми творами на подібні теми, що він цей "гріх" вважає за відпокутуваний уже тими переживаннями, що їх зазнає кожна дівчина-мати, коли її кидає батько її дитини. Наймичка теж відпокутовує свій гріх тими переживаннями та молитвами, а її життєвий подвиг – це найвищий прояв материнської любови і материнської активності.

Тарас Шевченко – найпрозоріший з письменників тої доби, на яку припадає його творча діяльність. Він сам виявляє свої творчі тенденції, він дуже часто сам оповідає, пощо взагалі пише, пощо творить, яким національним, соціальним і моральним цілям підпорядковує свої мистецькі здібності.

Моральне очищення, оновлення людства, а пересусім оновлення тої національної спільноти, до якої він належить, моральне піднесення української нації, – це його найважливіша ціль, про яку він ані на хвилину не забуває. Цій меті він служить і словом і пензлем.

Звідси; передусім звідси, випливає й культ жінки-матері у Шевченка, з поетових політично-соціальних переконань, з його поглядів на завдання поета, – "апостола правди і науки".

Для нього, як для національного пророка і вчителя, материнство це передусім соціально-виховна функція. Поетова ціль – звеличити материнство і оборонити його від усяких можливих кривд, прищепити своїй нації християнсько-лицарської поняття про святість цієї соціальної виховної інституції.

Коли б Шевченко не пережив був раннього сирітства, мабуть не мав би такого глибокого культу матері. Коли б він не пережив був так глибоко трагедії своєї Оксаночки, в його психіці не витворився би той психічний клімат, у якому він так багато творчої енергії віддав жіночій долі і жіночій проблемі.

Але віддавши свою музу на службу ідеї національної і соціальної правди, він не міг би й незалежно від того не виступити також і в обороні покривджених матерів-дівчат.

Шевченків дар вчуватися в переживання своїх героїв вносить у постать матері-покритки первень величі, цінности і святости. Але головна роля цих психічних елементів — це витончення, загострення й удосконалення мистецьких засобів, що ними користувався поет створюючи постаті своїх жінок-героїнь і зокрема матерів-покриток. Мистецькість цих постатей, якась спеціальна їх інтимність, — безперечно випливає з джерела особистих поетових переживань.

Поетове сирітство і Оксанина трагедія, що він їх з особливою гостротою пережив, допомогли йому глибше вчутися в усі змальовані ним трагедії, в усі ситуації, зв'язані з проблемами материнства; вони й поглибили його ідейний фемінізм.

Хоч яка гарна картина матері Катерини з поеми "Наймичка" і хоч як артистично Шевченко зобразив цю постать, як один із ідеалів материнського самовідречення, то однак незаперечно з найвищим поетичним патосом змалював він постаті — Алкидової матері в "Неофітах" і Пречистої Диви Марії в поемі "Марії".

В поемі "Неофіти" Шевченко змальовує добу Нерона з римської історії й переслідування перших християн. Героями поеми є неофіти, тобто новоохрещені визнавці нової Христової віри і нової Правди, що має відродити світ. Між ними — молодий Алкид. А мати Алкида, після його мученичої смерті, стає також християнкою та несе слово Божої правди й ідею визволення другим, з вірою, що — /цитати з іншої поеми/ —

*"... на оновленій землі
Врача не буде, супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люди на землі!"*

Мученича смерть її сина, єдиного, улюбленого Алкида, причинилась до оновлення її душі. Під впливом глибокого переживання матері, вона вперше в своєму серці помолилась "за нас Розп'ятому". Вона серцем відчула велич і незаперечну правду нової релігії і нової Правди, яка відродила не тільки її душу, але й душі всіх тих, що стояли на хибній дорозі. І вона перебирає на себе місію свого сина Алкида й інших замучених християн, прийнявши в душу слова Христа, слова живої Правди, й несучи їх у народ.

Ось таку роль дав Тарас Шевченко в цій поемі матері засудженого і страченого за віру Христову сина, — роль проповідниці нового слова і нових днів також в Україні:

*"... Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило,*

*І на Україні понеслось,
І на Україні связилось
Те слово, Божее кадило,
Кадило істини. Амінь".*

Матерям-українкам Шевченко дав у цих постатях картини глибокої материнської любови та відкрив незглиблену таємницю духового зв'язку між матір'ю й сином, таємницю серця матері.

Ці твори — це апофеоза і святости материнства і жіночої "мужескості" Алкидова мати, продовжуючи діло життя свого мученика-сина, понесла "і на торжища і в чертоги" — "слово Правди живого істинного Бога", а Пресвята Марія збере переляканих Апостолів,

*"І їх уникне і страх
Розвігла, мов ту полову,
Своїм святим оженним словом!
Ты дух святой свій пронесла
В їх душі вбогії! . . ."*

І "мужі воспрянули святії, по всьому світу розійшлись" і іменем Христа "любов і правду рознесли по всьому світу . . ."

Таких мотивів у світовій літературі ледви чи знайдемо більше. І ніяка аналіза сама нам не пояснить докладно їх генези. Пояснення їх треба шукати передусім у поетових переконаннях. А переконання ті були результатом вивчення народніх поглядів на жінку, були їх геніяльною синтезою. Великий знавець нашої народньої психології — Тарас Шевченко сам був ідеальним типом психічної української структури, а його фемінізм є національний, український.

* * * * *

З України наспіла друкована летючка, яку там широко поширюють між населенням:

"Незалежність України!"

Москва грабує природні багатства і народ України!
Централізм — насильство!
Політика України має і буде робитися в Києві, а не в Москві!
Українець, хочеш бути господарем в своїй хаті,
борися за незалежність України!

* * * * *

С. ГРИГОРЦІВ

В РІЧНИЦЮ БОЇВ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ ЗА ГОРУ МАКІВКУ 1 травня 1915 р.

Коли вибухла перша світова війна і австрійська армія програла перший бій з москалями під Золочевом 20-го серпня 1914 р., а відтак ще й другий під Львовом 10-го вересня, – Росія зайняла цілу Галичину аж по Карпати. Всі австрійські збройні сили, а з ними і добровольчі формації Українських Січових Стрільців /УСС/ були евакуовані на Закарпаття.

Тоді то австрійське командування почало на швидку руку організувати оборону карпатських переходів. Ще слабо вишколені і незадовільно озброєні відділи УСС, вже 23 вересня були на фронтовій лінії оборони Карпат. Цілу зиму курені УСС вели дуже небезпечну, стежно-розвідочну службу, часто глибоко в запілля ворога, або брали участь разом з іншими австрійськими відділами у менших чи більших боях.

На весну 1915 р. УСС найшлись в околицях гори Маківки на Бойківщині. В часі між 23-тим березня і 4-им квітня москалі двічі пробували проломити ліве крило фронту на горі Маківці, саме там – де стояла залога УСС, і, безнастанно напокоїли стрілецькі застави нічними виправами, але чуйність стрілецьких сотень та їхній цільний вогонь раз-у-раз нівелили задуми москалів.

В тому часі на заході австрійсько-німецькі армії готовились до проти-фензиви. Московське командування, що якось дізналось про ці наміри, хотіло випередити ці німецькі пляни проривом у східній частині фронту. Воно кинуло туди масу нових полків і 28-го квітня почало свою офензиву наступом на Маківку. На самій Маківці стояли тоді слабі мадярські сили ополченців. Слаба залога не витримала сильного удару москалів, що вдарили зі сходу і заходу – та розбили її.

Історія Українського Війська /видавець І. Тиктор, друге доповнене видання 1953 р./ на сторінках 318-320 так описує бої на Маківці: "Курені УСС, що стояли в запасі бригади в поблизьких селах – Грабівці і Головецькому, були заалармовані ще тої самої ночі, коли москалі зайняли Маківку. До проти-наступу вислано три сотні: 1-у і 2-у сотню II-го куреня (сотню Будзиновського, Мельника та 1-у чету сотні д-ра Левицького). Лише сотню Вітовського, сотню Носковського й решту сотні д-ра Левицького залишено в запасі. 1. курінь спрямували на ліве крило Маківки, а 11. півкурінь пішов у напрямі півн.-західнього верху. Вже коло 5. год. ранку УСС почали протинаступ. Москалі, що серед ночі не встигли розглянутися в околиці й, заскочені несподіваною появою Стрілецтва, захитались. Після одногодинного кривавого бою сотні Будзинського й Мельника відібрали утрачений верх, і 1. курінь зігнав москалів аж до розлитої весняними

розтопами ріки Головчанки, де чимало ворогів підчас безголової втечі потонуло. На місці бою ворог залишив багато вбитих та у стрілецькі руки попало кілька скорострілів і кількасот полонених. Около 10. години перед полуднем частина УСС (1. курінь) зійшла до села, знову обидві сотні 11. куреня перейшли на верх 952 (на мапі 2. верх), і скріпили обсаду становищ, що їх займали галицькі ополченці.

Після невдачі на лівому крилі, москалі націлилися знову на праве крило, на сам верх та на південне узбіччя гори. Добути гору з цього боку було куди трудніше, а проте вони сподівалися тут більше успіхів. Мабуть, числили на слабкий опір противника. Тимчасом себе обдурили. Бо й тут наскочили на стрілецькі сотні.

Підготовку до наступу почали вони вже 29 квітня. Два дні і дві ночі добиралися вони стрімким узбіччям до стрілецьких становищ. Але раз-у-раз соромно мусили завертатись у долину. За ці дні багато лягло їх від цільного вогню, стріленьких крісів і 2 скорострілів, що пильнували самого верху.

Шойно досвіта 1 травня великою перевагою їм удалося загнути крайнє праве крило на узбіччі Маківки й захопити верх тоді, коли обидвом скорострілам довелось зійти в допомогу на долину. Проти такої сили москалів, що йшли тоді добувати верх, сам вогонь стрілецьких крісів був заслабий. Вдодатку москалі позакидали стрілецькі становища ручними бомбами, новою зброєю, проти якої стрільці не мали чим боронитись. З могутньою силою вдарила й ворожа артилерія з сусідних верхів Кливи. Погару та з Тухлі. Москалі зайняли верх гори і частину хребта. В московський полон попало кілька австрійських сотень і частина сотень Мельника й Будзиновського. Чимало стрільців згинувло і чимало їх поранили бомби.

На підмогу стрільцям підійшли 3 сотні 1. куреня і 2. сотні мадярських новобранців. Мадярські сотні й недобитки обох стрілецьких сотень рушили в напрямі верху та сотні 1, куреня ліворуч. Почався гарячий, нерівний бій. Москалі боронили на горі завзято добути становища цілі дві години. Мадярські сотні, здесятковані, вийшли скоро з бою. Їх недобитки порозгублювалися в густому борі. Ввесь тягар тої нерівної боротьби ляг на Стрілецтво. І воно вийшло знову переможцем над московською силою. Двічі рушала стрілецька лава догори, двічі відскакувала в долину. Коли нарешті на допомогу вдарила австрійська гармата й загородила москалям дорогу назад і, коли вогонь прорідив трохи московські лави, вони захищалися. За третім ударом стрільці з радісним окликом переможця багнетами промостили собі дорогу на верх. Московська маса розскочилась від удару на всі боки і в паніці злетіла вдалину. Нагорі залишилася силасиленна тих, що згинувли за "царя і отечество" і сірою плахтою вкрили ціле побоевище. Чимало ворога попало і в полон.

Цєю новою, славною перемогою українського Стрілецтва закінчилася

передостання дія змагань за Маківку. Перемога на Маківці є не лише світлим чином стрілецької зброї. В бою за цю гору, що її не могли вдержати інші частини австрійської армії, виявилась головно сила стрілецького духа й волі.

Але перемога коштувала Стрілецтво великих кривавих жертв: 47 товаришів зброї заплатило за неї своїм молодим життям, 76 – ранами; кількадесять стрільців утратило волю.

Перед цим збірним героїзмом Стрілецтва схилили голови навіть ті, що досі не признавали йому ціни.

"Українці! З великою гордістю можете дивитися на Ваші героїські вчинки. Кожний мусить бути гордий на приналежність до Вашого корпусу, який має право назвати себе вибраною частиною. Я певен, що в кожній небезпеці можна на Вас числити. Щоб ці бажання сповнились – тричі слава!"

Так дякував Стрілецтву, в денному наказі, командант 55. дивізії ген. Фляйшман.

Ясна річ, що найбільше захоплення викликала перемога Стрілецтва серед власного громадянства. Воно ж вислало в ряди УСС своїх синів. Воно жило тим самим бажанням, кріпилось тими самими сподіваннями, що й сини на полі бою. Перемога на Маківці була також їх перемогою!

* * * * *

В справі "НАРИСУ ІСТОРІЇ ОУН"

Підготовка другого тома праці др-а Петра Мірчука "НАРИС ІСТОРІЇ ОУН" закінчується. Тому закликаємо ще раз усіх, хто може подати якісь інформації про діяльність ОУН в роках 1939-1960, причинки до біографій провідних членів ОУН та відповідні знімки, надіслати їх для використання автором.

У другім томі буде окремий розділ "Завваги й доповнення до першого тома "НАРИСУ ІСТОРІЇ ОУН", тому, якщо хтось має якісь завваги, доповнення чи додатки, хай надішле це авторові, з виразним зазначенням, до котрої сторінки праці це відноситься.

Адреса автора:

Др. Петро Мірчук
5012 Н. Марвіне Ст.
ФІЛАДЕЛФІА, Па. 19141
ЗСА

Провід ОУН
Референтура Інформації

Василь ЛИТВИН

ПРОБЛЕМА СИБІРУ В НАШІЙ ВИЗВОЛЬНІЙ СТРАТЕГІЇ (Закінчення)

ПЕРШИЙ УРЯД НЕЗАЛЕЖНОГО СИБІРУ

Рух за незалежність Сибіру, який зачався в половині 19 ст., зріс на силі після революції 1905 р., а особливо після упадку царського режиму в березні 1917 року. Дня 2 серпня 1917 р. на першій Всесибірській конференції в Томську створено уряд незалежного Сибіру. На тій конференції схвалено дві головні резолюції – а) про незалежність Сибіру, б) про скликання першого Всесибірського Конгресу. Вже під час першої сесії згаданої конференції, перший раз в історії Сибіру вивішено біло-зелений національний прапор (біле символізувало сніг, а зелене ліс). Пізніше сибірські патріоти боролися під цим прапором за свою незалежність.

Перший Всесибірський Конгрес зібрався 8.10.1917 р. в галі університету в Томську зі 169 делегатами з різних провінцій Сибіру. Конгрес ухвалив конституцію, яка постановляла, що законодавча влада належить Сибірській Районовій Думі, а виконавча влада кабінетові міністрів, відповідальних перед Думою. Конгрес покликав теж до життя ряд організацій всесибірського характеру, як – Сибірський Земельний Комітет, Сибірський Економічний Комітет, Сибірський Статистичний Інститут та інші.

В обличчі загрози поширення комунізму в Сибірі, скликано 6.12.1917 Надзвичайний Сибірський Конгрес, в яким взяли участь 155 делегатів. Конгрес вибрав 7-членну Сибірську Регіональну владу, під проводом Г.Н. Потаніна, яка стала першим Провізіїним Урядом Сибіру. В міжчасі большевики перебрали владу, поваливши уряд Керенського, і їх вплив почав зростати в місцевостях вздовж Транссибірської залізниці. Вночі 25 січня 1918 р. большевики виарештували в Томську членів Сибірської Думи, а також деяких членів Провізіїного уряду. Ті члени Думи, що уникнули арешту, скликали 28 січня засідання, на яким створено новий сибірський уряд, під проводом Петра Дербера, зложений з 20 міністрів.

Новий уряд проголосив свою програму, яка голосила – заведення публічного порядку і забезпечення непорушності особи і власности, активний спротив большевизмові, оборона політичної, економічної і територіальної незалежности Сибіру, скликання сибірської конституанти (парляменту), нав'язання дипломатичних взаємин із західними альянтами, встановлення приязних відносин із сусідніми народами. Для виконання тих завдань уряд попросив о допомогу західних альянтів. Ситуація постійно погіршувалася, вплив большевиків зростав, тому уряд і члени Думи перенеслися до Харбіну. Великою допомогою для уряду був чеський легіон, який начислав

около 50.000 вояків і був розкинений вздовж Транссибірської залізниці. Разом з добровольчою сибірською армією вони взялися до очищення Сибіру від большевицьких банд і з кінцем травня 1918 р. здобули від большевиків ряд важливих міст — Омськ, Томськ, Семіпалатинськ, Ново-Ніколаєвськ.

Ситуація була нестабільна, сибірські самостійники мусіли боротися на кілька фронтів, проти большевиків, монархістів та іншого анархістичного елементу, що в хаосі революції радий був поживитися грабунками мирного населення. Тому що сибірський уряд перенісся до Харбіну, для адміністративних цілей створено Західньо-сибірський Комісаріат з осідком в Омську. В січні 1918 року Дума вибрала новий сибірський уряд, під проводом П. Вологодського. На чолі збройних сил, які начисляли около 200.000 багнетів, стояв здібний генерал Грішін-Алмазов. В липні 1918 р. уряд і Дума проголосили незалежність Сибіру від Уралю до Пацифіку.

Події мінялися з калейдоскопією швидкістю, подібно як в Україні, а в парі з тим мінялися уряди. В Самарі над Волгою створився новий уряд, а в Уфі відбулася нова конференція, в якій взяли участь представники альянтів і чеського легіону. По довгих і бурхливих нарадах покликано до життя Директоріят, зложений з п'яти членів, що мав виконувати функції всесибірського уряду. Але і цей директоріят не прожив довго, монархісти під проводом Колчака зробили переворот, повалили директоріят і перебрали владу в свої руки.

Колчак встановив диктаторську владу, що своїм терором не уступала большевикам. Найменший опір здушував жорстоко, накладав на населення непосильні контрибуції, привернув старі царські закони, в тім дискримінуючі жидів, гонив водку, з продажі якої тягнув великі зиски. За час свого кількомісячного панування перетворив на горілку мільйони бушлів збіжжя, в той час, як населення терпіло голод. Президент сибірської Думи, І. Якушев, видав 5 вересня 1919 р. маніфест до населення Сибіру, в яким вказував на погубні наслідки 9-місячного панування Колчака, який довів край до господарської руїни і хаосу і закликав населення об'єднатися коло Думи, що є одиноким правним репрезентантом Сибіру. Але для створення нового сибірського уряду потрібно було часу, а тим часом армії Колчака були розбиті на Уралі. Частина недобитків перейшла до большевиків, а сам Колчак утік до Іркутська, і там 7.2.1920 р. був арештований місцевим большевицьким комітетом і розстріляний.

Большевики зайняли без спротиву західню частину Сибіру, по Байкальське озеро. Вони здержалися, покищо, від дальшого походу, бо в Східнім Сибірі були американські і японські війська, які забезпечували чеському легіонові безпечний відворот до Владивостоку. Під їх охороною утворився східньо-сибірський уряд, який проголосив 6.4.1920 р. незалежну Східньо-Сибірську Республіку, яка обіймала Трансбайкалію, Амур, Морську провінцію, північну частину Сахаліну і зону Східньої Китайської

залізниці. Українці Зеленого Клину нав'язали контакт з окупаційною японською армією і почали організувати своє культурне і національне життя. Цікаві відомості про українсько-японські відносини тих часів подав був Іван Світ у серії статей, що були публіковані у "Визвольнім Шляху".

Уряд СССР визнав 14 травня 1920 р. Східню Сибірську Республіку, виявляючи бажання нав'язати з її урядом дипломатичні, економічні і торговельні взаємини. Два місяці пізніше, 15 липня 1920 р., на конференції в Гонготі большевицька делегація урочисто заявила, що советські армії не порушать інтегральності територій Східньої Республіки, а п'ять місяців пізніше підписано договір про усталення границь між двома державами; з советської сторони підписав договір Чічерін, комісар закордонних справ СССР.

Ті всі договори і декларації були нещирі, і большевики не думали їх дотримувати. Підписуючи договори, вони рівночасно вислали банди вишкolenих пропагандистів і диверсантів, які організували комуністичні партії, підбурювали населення проти уряду, виконували саботажі, щоби не допустити до стабілізації відносин і підготувати ґрунт для пізнішої агресії. Як це нагадує подібну большевицьку тактику в Україні. Большевицький уряд визнав незалежну Українську Республіку 17.12.1917 р., і рівночасно вислав до Харкова, підготований у Москві червоний "уряд", який під охороною большевицьких баґнетів проголосив 29.12.1917 р. Українську Радянську Соціалістичну Республіку /УРСР/. Большевики зразу заявили повну піддержку "братній республіці" в її боротьбі з Центральною Радою і вислали свої армії на підбій України.

Декларація незалежності уповажнила провізійний уряд скликати установчі збори для ухвалення конституції та інших потрібних законів. Такі збори були скликані 12.2.1921 р. На 351 делегатів 75% становили селяни, які зорганізувалися в один бльок "Селянська більшість". Селянська більшість сформулювала свою демократичну програму в 14 пунктах, що стала підставою для конституції.

В січні 1920 р. американський експедиційний корпус покинув Сибір, а вкортці потім і японці, під пресією альянтів, відтягнули свої армії. Опушена всіми Східня Республіка не була в силі встоятися перед переважаючими большевицькими силами і 17 листопада 1922 року перестала існувати і зістала прилучена до нової тюрми народів, під назвою СССР.

Справа Сибіру мусить бути трактована під кутом самовизначення народів, як країна поневолена імперіалістичним московсько-большевицьким режимом. Народи Сибіру самовизначилися в час революції 1917-1922, вони пізнали колоніальне московське панування, в минулому царське і в сучасному большевицьке, і напевно в майбутньому не схотять вертатися під то ярмо, а будуть стреміти до створення власної незалежної держави. В Сибірі живе велика кількість наших однокровних братів, які колонізували

ті простори своїм потом і кров'ю і їхня доля не може бути нам байдужою. Крім того, Москва позбавлена Сибіру, України та інших поневолених нею країн, зійде до ряду другорядних держав і не буде більше нікому загрожувати.

Сибір стоїть сьогодні перед такою історичною перспективою, як Америка у XVIII ст., де англійські та інші колонізатори, протиставившись своїй європейській метрополії, створили на місцевій базі свій власний державний твір – З'єдинені Стейти Америки (ЗСА). Усамостійнення Сибіру лежить в інтересі України та інших поневолених народів, бо чим більше буде Москва мати проблем і фронтів, тим легшою буде боротьба України за її визволення. В тім напрямі слід нам сьогодні працювати і скріплювати спільний фронт поневолених народів, об'єднаних в АБН. На місці знищеної російської імперії постане ряд незалежних держав, а спільність інтересів політичних, економічних і культурних забезпечить лад і спокій у Східній Європі і в цілм світі.

* * * * *

С—К

ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ, ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ ТА НА ЕМІГРАЦІЇ

Культура кожного народу, самостійного чи поневоленого, є духовим висловом його життя і тим самим є мірилом стану його життя, форм розвитку та ідей — напрямних розвитку життя. З культури народу, отже з його духових джерел, виникають його життєві потреби духового і матеріального характеру. З культури народу, що своїми коренями сягає до найраніших часів фізичного і духового народження народу, постає наука народу, його література і мистецтво.

Тому що народи своїм життям є довговічні і зміст та форми своєї культури передають з покоління в покоління, — культура, а з нею наука і мистецтво мають причиновість свого розвитку не лише в свідомості шляхів сучасних поколінь і напрямних для майбутнього, але в першу чергу в минулому, з якого — як із зерна насіння — кильчиться рослина сучасності з усіма властивостями передавати свій гатунок і властивості майбутньому.

Наука соціології говорить про життя різних ступенів гуртового існування людей, включно до найдосконалішої форми спільноти, якою є нація. На цьому ступені соціологія перемінюється в націологію.

Історія нас переконує, що людство не витворило вищої і кращої спільноти, як нація. Про це нас переконують всі ті штучні інтернаціональні форми суспільності і державних форм, що космополітизмом та інтернаціо-

налізмом прикривають свою власну визначену національним змістом життєву дорогу. До таких спільнот сьогодні належить більшовицька Москва і Китай, інтернаціоналізм яких, уживаючи терміну Донцова з-перед 30 років, є розпеченим до червоного націоналізмом.

Московський імперіялізм у своїм творчій моторі є націоналістичний. Московська імперія, зовнішньо Союз Советських Соціалістичних Республік, має всі прикмети і вивіси соціалістичного інтернаціоналу, а рівночасно в своїй суті, у практиці, всі форми своєрідного, тільки москвинам притаманного націоналізму.

Двоторовість форми — фактичної (русифікація) і вивіски (інтернаціоналізм) при одному змісті фактів потрібна Москві для політичних прицілів. Тільки державницький інстинкт москвинів, його форма — комуністична партія і держава, при допомозі гегельянсько-марксистської діалектики вирівнює всі протиріччя, що заіснують між формами суті та вивіски при реалізації цілей московської імперії.

Московський народ відіграє роль єдиної порядкуючої сили в цілій совєтській імперії. Він — єдиний є підметом всіх контрольованих та офіційно інспірованих культурних, економічних і політичних процесів у державі. Він єдиний історично свідомо, своєю волею діє, бо тільки собі єдиному в СРСР він забезпечив можливість діяння як державній і кермуючій нації.

Від фіно-в'ятичівських етнічних сполук московського князівства з місією збирача руських земель, виростає держава, що з меж Київської Руси через месіанізм православ'я, об'єднання всіх православних народів, країв і земель, висувається в черговий месіанізм ще ширших меж, — зливання слов'янських рік, в одному морі, і врешті в останню, найновішу дати концепцію — "пролетарі всіх країн світу, єднайтеся!", що є найновішим месіанізмом Москви, країни пролетаріату, яка має бути батьківщиною пролетаріату усього світу, в якому Москва має грати роль столиці, а московська нація — роль порядкуючої нації в ньому. Ясна річ, що цього ніколи не станеться!

Та незважаючи на всю неймовірність реалізації останньої фази московського імперіялізму, що відноситься до цілого світу і всіх народів, український народ і інші поневолені Москвою народи є включені в різні стадії розвитку і росту московського імперіялізму.

Українці і білоруси є призначені на матеріал першого ступеня московського мовного, культурного і національного нівелюючого імперіялізму. Спільна назва княжої держави Русь для племен, що пізніше увійшли в склад українського, білоруського та московського народів, є претекстом для Москви, щоб повернути ці три народи до спершу державної унії, згодом культурної і мовної, а остаточно національної.

Намагання здійснити цей протиприродний намір є продовженням старої

тенденції Москви, що ще за Богдана Хмельницького Переяславською угодою хотіла витворити враження захисника православ'я і православних народів від магометан і католицьких країв та особливо Польщі, окупанта українських земель. Сьогодні цю тему підкріплює теза Леніна, що "самостійна Україна можлива при співдії великоруського і українського пролетаріату, усяка інша самостійна Україна – неможлива". Ця теза відноситься і до Білорусі, що практично означає сьогодні таку тезу в політиці Москви: "Росія, Україна і Білорусь – невід'ємні складові частини, розрив яких є дією чужих реакційних сил, агентур ворога, що діє проти намагання єдинокровних руських елементів об'єднатися в одно. Ця об'єднуювальна тенденція – це найбільш прогресивна тенденція, бо вона гарантує і забезпечує дальші можливості розвитку цього конгломерату, який вже в княжу добу творив одну спільноту Руської Держави і який тепер, після завершення процесу з'єднання, приступив би до чергового єднання слов'ян західних і південних та остаточно мав би вистачальну біологічну силу до остаточної офензиви для творення держави світового пролетаріату".

Марксистська ідеологія з інтернаціоналізмом, матеріалізмом і атеїзмом становить в руках московських імперіялістів велику зброю. Марксизм із своєю кваліфікацією і класифікацією народів на нації феодальні, капіталістичні та соціалістичні і консеквентно з поділом народів на класові наслонення, з проповіданням класової боротьби в нутрі народів, інтернаціональної солідарності клас пролетаріату і буржуазії, – став засобом втручання по тій лінії у внутрішні соціальні та національні проблеми поневолених і свободних, але інфільтрованих народів, аж до повної контролю їх духового життя і деградації самостійного творчого вияву інтернаціоналізмом марксизму затроєння народів. На базі теорії марксизму про класовість Москва ділить національні культури на класові культури. Згідно з вченням марксистів існує поруч інтересів економічних клас усіх народів на інтернаціоналізмі клас буржуазії і пролетаріату такий же культурний інтернаціоналізм, що споріднює в одне культури народів пролетаріату та культури народів буржуазії.

В добавок – кажуть вони, – тільки культура клас пролетаріату є прогресивна, а культура клас буржуазії реакційна. Прогрес є можливий лише при винищенні реакції, отже при знищенню буржуазних клас народів, що попирають реакцію.

В такий спосіб під буржуазну націю, під буржуазну класу, під буржуазний націоналізм підтягнуто Москвою усі визвольні самостійницькі і державницькі сили поневолених народів. Всі сили допоміжні Москві, сили агентурні підтягнуто під прогресивні сили, під сили класи пролетаріату, а самотні форми культури поневолених народів приписано до реакційних форм культури класи буржуазії чи капіталізму. Асимілятивні, русифікаторські і нівеляторські названо інтернаціональними, прогресивними, класово пролетарськими.

Щоб ліквідувати самотність народів, що входять в обсяг московського казана денационалізації, марксистський атеїзм стається не лише філософською доктриною системи матеріалістичної науки, але в першу чергу практичним засобом (із релігією поневолених народів включно, християн чи магометан) виключити з пам'яті народів десятки сторіч національних культур, що дістали назву буржуазних, і на їх могили найглибших національних традицій будувати нові традиції, що мали б формуватися на найбільш прогресивних зразках пролетаріату, на зразках московського пролетаріату, що як соціалістична нація нібито найбільше розвинутий, передовий у всіх ділянках матеріальної і духової культури.

Тому що для християнських і магометанських народів, при ліквідації їх релігій, автоматично наступає ліквідування їхньої культури, створеної на базі національної духовності бодай одної тисячі років, що відповідає історичним народам цілості минулого їх історичної пам'яті, — нищення релігії є щось більше як філософська теорія атеїзму. Це означає виключення найважливішого відтинка творчих виявів націй, їх культури, а з нею їх особовості і національної свідомості.

Перехід на базу пролетарської культури та соціалістичної нації виразно слихає історичні культурні народи в новий хаос і нове творення світу, в якому началом і словом у началі була б Москва.

Українська советська наука, література і мистецтво має завдання офіційно те саме, що московська советська наука, література і мистецтво. Додаток український, білоруський чи грузинський відноситься виключно до мови і території. Зміст у всіх них, при прикметникові советський, означає московський, всеімперський. І тому при самому терміні советський, всі вже привикли і дійшли до висновку, що він означає всесоюзний, тобто московський.

Поняття советського народу, советської культури, науки, літератури і мистецтва сьогодні має виразні тенденції. Вони є виразно нівелюючі духовість поневолених народів. Цей термін заступає колишній термін "російський" в царській імперії і сьогодні означає всеімперськість, з московським змістом.

Диктатура пролетаріату є практичним засобом насильно насаджувати імперські цілі Москви. Під цим плащиком інтернаціональних сил пролетаріату сили Москви накидають свою волю іншим народам.

Від сталінської теорії Мара в мовознавстві, Лисенківської в біології, хрущовської колективізації і агроміст та політичного геноциду народів, що прислонюється марксистськими законами економії, павловськими в природознавстві та практичної політики перетасовування національних груп в просторах СССР, — ми станули перед відкритими картами Москви, які вона відслонила новою політикою, накресленою "300-річчям возз'єднання України з Росією", теорією "трьох братніх народів, що прагнуть

до поновного злиття після відокремлення з одної спільної народности руської княжого Києва".

Советсько-московська наука зі своїми філіями в столицях союзних республік постійно звужує розуміння спільноти руських народів. Найновіший курс вже твердить, що спадкоємцями Київської Русі є тільки росіяни і назві "Русь" постійно нав'язується нову термінологію "Россія". Остаточно відсувається український і білоруський народи від спільноти в Київській Русі, признаючи останнім національне виникнення щойно в ХУ, чи на порозі ХУ і ХУІ-го сторіч. А виникнення тих народів нібито зумовлене історичними причинами монгольських напливів з Азії, відділенням від північної Русі — Московщини, впливами польської культури. Культура соціалістичних націй союзних советських республік має знівелювати ці впливи та повернути розділених історією братів і зліяти їх в одне культурне, політичне і національно-державне русло.

Згідно з такими напрямками советська наука повела велетенські дослідни на усіх теренах імперії. Голосаючи підбитим народам нові традиції соціалістичної сучасности, комуністичного будівництва, творення комуністичної суспільности, та викорчовуючи залишки старих традицій у тих народів, советська (тобто московсько-імперська) наука рівночасно віддає велетенські зусилля для справи гуманістики. Ніякий народ у світі не вивчає так широко, масово і поспішно минуле території і народів, що на ній жили. Ніде впродовж десяти останніх років не відбулося стільки розкопків, археологічних експедицій, що в СРСР. Матеріали і дослідни тільки по археології СРСР в останніх кількох роках досягли числа 89 грубих томів, з чого понад 30 присвячені і пов'язані з територією України, від палеоліту починаючи. Подібно високого числа досягли дослідни етнографії цілої території СРСР, виключно з величезним томом присвяченим трьом східнослов'янським народам — українцям, росіянам і білорусам. Окремий цикл видань присвячений народам світу, що є монографіями народів, яким присвячується окремі видання. Кожна країна трактована як географічне поняття, а етнічний її характер окреслюється як конгломерат народів. Постійно існує термін "народи Казахстану", "народи Кавказу", "народи Ірану", "народи Туреччини", "народи Етіопії", "народи Россії", "народи України" і т.п. Остаточно остається для внутрішнього вжитку термін "народи СРСР".

(Закінчення в наступнім числі)

* * * * *

Д. ВЕРБОВИЙ

60-ліття НЕЗАЛЕЖНОСТІ і 35-ліття УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ в НЮКАСТЕЛІ

Цьогорічне Свято Державности відзначено 22 січня в Українській Католицькій Церкві Адамстовн.

Всечесніший о. Володимир Краєвський відслужив Торжествений молебень 60-ти ліття проголошення ІУ Універсалу і 35-ліття Української Повстанської Армії зі сходом сонця на щоглах Церковної домівки замаяли український і австралійський прапори.

Тому що наш керівник хору В. Янківський перейшов поважну операцію і не зміг підготувати мистецької частини на 22 січня, то Свято відбулося в суботу 11 лютого в Церковній домівці Адамстовн.

Громадський мішаний хор під керівництвом В. Янківського започаткував програму Свята молитвою "Боже Великий".

Офіційно відкрив Свято голова місцевої громади, Осип Тарнавський і попросив присутніх вшанувати однохвилинною мовчанкою борців, полеглих за незалежність і в рядах УПА

Святочну промову виголосив О. Тарнавський, промову вислухали присутні з напруженою увагою. О. Тарнавський зумів пов'язати славне минуле з сучасним і майбутнім, заторгнути всі проблеми многограного національного життя. 35 років тому у важливу і важку хвилину найкращі сини України творили збройну силу українського народу Українську Повстанську Армію, щоб обороняти рідний край від наїзників. Настрій витворений цією блискучою доповіддю неначе захопив і виконавців мистецької програми, що була дуже дбайливо підготовлена. Мішаний хор під керівництвом В. Янківського проспівав такі пісні: "Ой видно село", "Иди від мене" (сольо) Мих. Брелинський. "Місяць на небі" "Світить місяць" (сольо) Мих. Брелинський. "Як сонце вже сходить" (сольо) Марія Брелинська "Зелений Гай".

Юнак Тарас Богір, граючи на бандурі, проспівав "В горах грім гуде" і "Я сьогодні від Вас відїжджаю" і декламував "Україно це не тільки слово". Ірка Янківська декламувала "Зродились ми" "Зоріла золота заграва" і "Друзям Української Повстанської Армії". Роман Гробелько виголосив "Сини". Дальше танцювальна група Ю-СУМ-у під мистецьким керівництвом юначки Люби Андрушак виконала в'язанку українських народніх танців.

Великою несподіванкою для присутніх був виступ Олесі Процайло і Івасі Андрушак, обоє мають по 5ть років. Вони просто зачарували присутніх своїм танком які бурхливими оплесками прошали їх зі сцени.

Національним гимном закінчено програму відзначення незалежности України.

Треба відмітити, що Свято пройшло урочисто і цікаво.

Програму Свята і оформлення сцени по-мистецьки, підготував керівник хору, В. Яківський і його дружина Ірка, що є головою сумівської жіночої ланки.

* * * * *

ВІДПОВІДЬ КОНТИНЕНТОВІ

Нижче містимо копію листа Президії СРСВУ до редакції "Континенту", що його видають російські дисиденти

Вельмишановні Панове!

В "Континенті" ч.11, 1977 року, надруковано "Лірико-публіцистическое исследование" Гелія Снегірьова "Мама моя, мама", яке відноситься до справи Спілки Визволення України /СВУ/ й Спілки Української Молоді /СУМ/, підпільних протисовєтських організацій, що діяли в Україні під совєтами, а які були викриті в 1929 році.

Якраз "исследования" Гелія Снегірьова в основному відноситься до судового монстер-процесу, який відбувся в Харкові у березні 1930 року, над провідним складом згаданих організацій, його ціллю є "довести", що такі організації в дійсності НЕ ІСНУВАЛИ, а були СФАБРИКОВАНІ ГПУ /тепер КГБ/ з метою фізичного винищення української "буржуазної" інтелігенції. І всі ці свої "докази" він буде на перечитуванні "Правди", "Ізвестій" і "Вістей" тих років. Чи може бути об'єктивне "исследование" на підставі того, що було дурковане в цих кагебівських виданнях? Ясно, що ні!

І ось, ознайомившись з тим, що опубліковано в "Континенті" ч.11 про СВУ-СУМ, а також в українській пресі, Ми бувші члени СВУ й СУМ-у в Україні, які в наслідок Другої Світової Війни опинилися на Заході з повною відповідальністю ТВЕРДИМО, що те, що опубліковано є ПРОВОКАЦІЄЮ КГБ.

Найголовніший ДОКАЗ є той, що всі ці провокації появилися через 47 років після "судового процесу" і тільки тому, що СВУ й СУМ відновлені на еміграції і активно виступають проти комуніст-російської окупації України та систематичного народобивства українського народу і його русифікації.

Разом з цим листом висилаємо Вам Збірник СВУ-СУМ ч.11, 1946 р. в якому зібрано й опубліковано документальні матеріали про СВУ й СУМ в Україні і зроблено це людьми, які належали до цих організацій, отже були творцями й учасниками тих подій. Таких людей в Україні вже давно винищено, а тому ніяких "документальних" джерел, крім тих, що їх препа-рує КГБ про СВУ й СУМ там НЕМАЄ!

І не є виключенням, що КГБ за підставну фігуру "вибрано" саме Снегірьова, який написав "захальні" матеріали про СВУ й СУМ за вказівками КГБ, а Ваша Редакція стала просто жертвою цієї провокації.

Не дуже характеристичне, що Ваш журнал поміщує українофобські статті, як ось хоч-би В. Некрасова "Взгляд і нечто" /"Континент" ч.10/ з якого залучаємо відповідні сторінки з нашими коментарями, а тепер провокацію КГБ проти СВУ й СУМ-у, чи писання Рафальського, замість протестувати проти русифікації неросійських народів!

В. Некрасов договорився до того, що мовляв, українці САМІ русифікуються, а тому українська мова в Україні "завмирає"?

Чому наша мова НЕ ЗАВМИРАЄ поза СРСР?

Значить Москва її в Україні утискує? А за що караються Мороз, Чорновіл, Караванський і тисячі інших українців? Якраз за протести проти русифікації й нищення української культури!

Кому ж на користь такі заяви В. Некрасова, які він розповсюджує на Заході, що українці САМІ відмовляються від своєї МОВИ?

Тому на Заході вже вкорінилася думка, що таких росіян, як В. Некрасов, КГБ "видворило" на Захід з метою боронити русифікацію й народовбивство неросійських народів, ну й "обвинувачувати" в цьому кремлівську кліку, але боронити "єдиную і неделимую" Росію.

Та й сам В. Некрасов "разоткровенничался" своєю заявою українським "хлопцям" у Канаді, що в Україні він НІКОЛИ не вживав української мови, а оце вперше нею заговорив у Канаді. Це признання члена Спілки Письменників України говорить про те, що він САМ українську мову ІГНОРУВАВ!

З цим листом висилаємо також писанну проти українців Чухнова в органі "монархіческой мислі" — "Знамя Росії", щоб Ви бачили до якого маячення у своїй злості проти українського народу докотилися "русскіє стервятники" з монархічного кубла.

Повертаючись до провокації КГБ проти СВУ й СУМ-у інформуємо Вас, що на еміграції перебуває рідна сестра Миколи Павлушкова, племінниця академіка Сергія Єфремова, яка в Збірнику СВУ-СУМ ч.11 опублікувала свої спогади з тих часів, бо й сама була заарештована за справу СВУ й СУМ, а тому вона є найавторитетнішим СВІДКОМ тих подій. Тепер вона підготує відповідь на останні провокації КГБ.

З Богом за Україну!

Президія С.Р.СВУ

* * * * *

ВІСТІ 3 УКРАЇНИ.

"Робітники Єднайтесь".

Під таким наголовком появилася в журналі "Ньюсвік" повідомлення журналістів з Москви, що робітники одної копальні кам'яного вугілля в Україні створили свою, незалежну від уряду профспілку для оборони робітників від визиску і підкупства з боку керівників заводу, низької заробітної платні та тяжких і наражуючих на небезпеку умов праці.

Підчас таємної зустрічі з західними журналістами в Москві, п'ять робітників на чолі з жимось Клебановим просили підтримки західних журналістів і повідомили, що вони заклали і будуть пробувати організування нової профспілки, мають уже на листі 200 членів, а щоденно зголошуються до них десятки робітників із скаргами, що заяви до керівництва заводу про невідповідні умови праці залишаються без відповідей. Клебанов заявив, що ще два десятиліття тому назад був зміщений з праці, коли він поскаржився своїм наставникам про завищені норми продукції і що між робітниками часто трапляються випадки смертельного покалічення через виснаження.

Всі протести чи відгуки до різних властей лишалися звичайно без відповіді. Коли ж тепер група Клебанова подала до відома західним кореспондентам наміри створити правдиву профспілку робітників, сам Клебанов був арештований і змушений перебути два тижні у психіатричному заведенні.

Останні вісті з України подають, що Клебанов уже на волі, але чи це довго триватиме і чи вдасться його групі зорганізувати правдиву робітничу профспілку, лишається мало правдоподібним, бо як Клебанов заявив журналістам: жителі СРСР є позбавлені підставових людських прав.

2/ Сільське господарство в СРСР знова не доставило в 1977 році запланованих 20 мільйонів тон продуктів.

На приказ Кремля плановики сільського господарства на наступний рік мусять залишити тимчасові свої рахунки і теплі бюро, та самим іти до колгоспів і радгоспів, щоб там на місцях практично застосовувати свої знання. Ці бюрократи, що підуть в колгоспи, і як нагороду дістануть право закупити авто або мото-цикл, а також грошові нагороди, як тільки вони зможуть виповнити, або перевищити заплановані ними самими норми здачі сільських продуктів державі.

* * * * *

Василь ОРАЧ

ВОЄННІ СПОМИНИ З ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Друга світова війна почалася 30 червня 1939 р. між Польщею а Німеччиною, в неділю. Поляки покликають і нас українців до війська. Люди здають собі справу, що війна приносить багато нещасть, могил, безлік вдів і сиріт. Села випроводжають покликаних до війська своїх синів. На кожнім подрві'ю чути крики, плач, ридання. І я готовився в дорогу, на війну. Воєнна хуртовина закинула нас далеко від Рідного краю, в чужу західну сторону. Багато таких як я, моїх друзів, приятелів-односельчан не видержали цієї хуртовини воєнної. Декоких засипала земля в лісі підчас налетів німецьких літаків, тисячі впало по дорогах в рядах полонених, а ще інші, сотки-тисячі зложили свої кости в німецьких тюрмах, концтаборах, в газових камерах. Життя людини не мало тоді жадного значення в тих важких воєнних часах і подіях. Найбільше мені було на серці важко, як я подумав, що ми українці взяті до польського війська, всі ті жертви, котрі впали підчас тої війни, впали не за свої ідеали, бились не за свою державу.

Пишу цей вірш як спомин з Другої світової війни:

*Прийшов розказ всім військовим
На війну збиратись.
Кожний мусить до двох годин
В своїм полку встатись.*

*Плаче жінка з діточками
Мужа відправляє,
Стара мати за синочком
З жалю умліває.*

*Діти батька обступили
Татусю рідненький,
На кого ж нас лишаєте
Ми такі маленькі!*

*Ой, що ж ми вам провинили,
Що ви від нас йдете?
Ой, коли ж ви любий патку
До нас повернете?!*

*Не міг батько щось сказати
Рідненькій дитині,
Серце йому роздиралось
На дві половини.*

Узяв торбу подорожню
Вийшов на дорогу,
Лишив дітей сиротами
Та жінку убогу.

А там знова стара мати
Синочка працає,
А дівчина заручена
З жалю умліває.

Ще учора прислався
Вірненько кохати,
А сьогодні, у вечорі
Мусить покидати.

Ідем бідні резервісти
На поїзд сідати,
Осталися сиротами
Жінки, діти й Мати.

Посідали у поїзди
Ідем резервісти —
По дорозі нас зустріли
Страшні — сумні вісти.

Тут над нами понад лісом
Літаки кружляли,
Наче суд страшний зробився,
Бомби задудніли.

Вимітали враз з землею
Людське біле тіло,
Що до життя і любови
Рвалося й горіло.

Прийди мати подивися
Чи впізнаєш сина?/
Розірвана на кавадки
Рідная дитина.

Лежить стрілець в рові в лісі,
Дістав кулю в груди,
Рад би своїх побачити
А смерть зараз буде.

Зібрав усі свої сили,
Пробує вставати.
Просить — кличе побратимів
Ходім рятувати.

Ніхто його не рятує,
Товариші вбиті,
Тільки шматки тіла бачить
І смертельні крики.

Ще раз в сторону рідненьку
Стрілець подивився,
В грудях рана заколола
На землю звалився.

Нагадав він собі
Рідну Батьківщину
Стару бабцю, батька, матір,
І любу дівчину.

З котрою так кохався
Мов воробець в стрісі
Вона його вилядає
А він вбитий в лісі.

Взяв хусточку вишивану
Що дівчина дала,
На той спомин, як на війну
Його проводжала.

Обтер слюзи, хотів рани
Хусткою накрити,
Руки послуг відмовили
Перестали жити.

Ніхто над ним не заплаче
Лиш армата ще
І те його біле тіло
Землею закриє.

Лиш калина і береза
Розпустила віти,
Спить спокійно на чужині
Українські діти . . .

**ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
ПРЕСУ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ**

„Шлях Перемоги” — тижневик, центральний орган.

Річна передплата: \$26.00 звичайною поштою

\$36.00 літунською поштою

“The Way to Victory”,

Zeppelinstr. 67, 8000 Munich 80, West Germany

„Визвольний Шлях” — місячник, суспільно-політичний і науково-літературний журнал.

Річна передплата: \$25.00 звичайною поштою

“Liberation Path”

200, Liverpool Road, London, N1 1LF, Great Britain

„Гомін України” — тижневик, орган ОУВФ.

\$40.00 літунською поштою

“Ukrainian Echo”, 140 Bathurst St., Toronto, Ont.

Canada M5V 2R3

“ABN-Correspondence” — англomовний двомісячник, орган ЦК АБН.

Річна передплата: \$9.00

Zeppelinstr. 67, 8000 Munich 80, West Germany

“Ukrainian Review” — англomовний кварталник.

Річна передплата: \$8.00

Association of Ukrainians in Great Britain

49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain

„Українська Думка” — тижневик, орган СУБ.

Річна передплата: рівновартість 10.60 англ. фунтів

Association of Ukrainians in Great Britain

49 Linden Gardens, London, W2 4HG, Great Britain

„Наш Фронт” — місячник, суспільно-політичний журнал Ліги Визволення України в Австралії.

Річна передплата: \$8.00

„Our Front”

2/7 Kernot Street, Sth. Kingsville, Vic. 3015

„Вісник” — місячник Організації Оборони Чотирьох Свобід України

Річна передплата: \$8.00

“Herald”

P.O. Box 304, Cooper Station, New York, N.Y. 10003, USA

“L'Est Europeen” — франкомовний двомісячник

річна передплата: \$8.00

Boîte Postale 351—09, Paris 9e, C.C.P. France

„Авангард” — двомісячник, видає ЦК СУМ.

Річна передплата: \$10.00

“Avantgarde”

72 Bld. Charlemagne, 1040 Bruxelles, Belgium

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ
(продовження)

17. ЛЕВИЦЬКИЙ Микола, нар. 1922 р., арештований і засуджений у 1957 р. за ст. 56 КК УССР на 25 років ув'язнення за участь у визвольній боротьбі ОУН-УПА.

18. ЛІЩУК Василь Васильович, десь біля 1958 року за ст. 56 КК УССР засуджений на 25 років позбавлення волі за приналежність до ОУН, 17 років поневірявся у Володимирській тюрмі, важко хворий.

19. МАЛОЖЕНСЬКИЙ Василь Іванович, нар. 1916 р. у Львівській обл., колишній член ОУН, вперше був заарештований і засуджений у 1949 р., після звільнення працював у лісгоспі на Львівщині. КГБ його вдруге арештував 4.2.1967 і в 1968 р. Львівський обласний суд засудив Маложенського на 15 років ув'язнення, не враховуючи попереднього терміну. Зараз перебуває в Пермському таборі ч. 35.

20. МОРОЗ Андрій Петрович, родом із Львівської області, вперше заарештований у 1946 р. і засуджений за приналежність до ОУН на довголітнє ув'язнення, в 1956 р. був амnestований. У 1964 р. КГБ знову його арештував й після 5-літнього слідства 12.12.1969 р. Львівський обласний суд за статтями 56 і 64 КК УССР засудив Мороза на 15 років ув'язнення, себто він має досиджувати 25-річний термін.

21. ОСАДЧИЙ М. Іванович, родом із Волині, вперше відбув 10-річне ув'язнення та вийшов на волю. В 1973 р. був заарештований вдруге і засуджений на 15 років ув'язнення, себто разом на 25 років каторги, за участь у визвольному русі ОУН-УПА. Судив його Волинський обласний суд за ст. 56 КК УССР /"зрада батьківщини"/.

22. ОСТРОВСЬКИЙ Володимир Іванович, має біля 57 років, у 1953 р. засуджений за ст. 56 КК УССР на 25 років ув'язнення за участь в УПА, мав би вийти на волю в 1978 р.

23. ПАЛЯЧУК Дмитро, нар. 1928 р., засуджений за ст. 56 КК УССР на 25 років позбавлення волі за участь в українському визвольному русі ОУН-УПА. Карається в Пермському таборі ВС 389/36. Мав би вийти на волю навесні 1978 року.

24. ПІДГОРОДЕЦЬКИЙ Василь Володимирович, колишній член ОУН і старшина УПА, в 1951 році засуджений за ст. 56 КК УССР на 25 років ув'язнення. Потім йому додали ще 5 років. Мав би звільнитися в 1981 р. Зараз поневіряється в Пермському концтаборі ч. 35.

25. САМОФАЛ Петро Андрійович, нар. 1920 р., учасник українського визвольного руху, заарештований і засуджений 1946 р. за ст. 56 КК УССР

на 25 років ув'язнення, а згодом йому було додано ще 2 роки. Відбувши 27-літнє ув'язнення, в 1972 р. вийшов на волю, але зараз його поновно заарештовано під закидом, що не позбувся своїх націоналістичних переконань і запероторено до божовільні на неозначений час.

26. СЕМЕНЮК Роман Захарович, нар. 1927 р. на Львівщині, закінчив торговельну школу, заарештований і засуджений за ст. 56 КК УССР в 1950 р. на 25 років ув'язнення за участь у визвольному русі ОУН-УПА. В 1965 р. йому додали ще 3 роки. Мав би вийти на волю в лютому 1978 р. Зараз карається в Мордовському таборі ч. 19.

27. СИМЧИЧ Мирослав Васильович, нар. 1923 р. в Косівському р-ні, Івано-Франківської обл. За участь в ОУН і УПА в 1949 р. засуджений Івано-Франківським трибуналом за статтями 56 і 59 КК УССР /"зрада батьківщини і терористичні акти/" на 30 років позбавлення волі. Мав би звільнитися в 1979 р. Зараз відбуває засуд у Пермському концтаборі ч. 35.

28. СКРИПЧУК Константин, нар. 1926 р. в м. Путила, Чернівецької обл., учасник визвольного руху ОУН-УПА, засуджений за ст. 56 КК УССР на 30 років позбавлення волі, мав би звільнитися в 1979 р. Зараз карається в Пермському таборі ч. 35.

29. СОРОКА Степан Климович, нар. 1932 р. на Волині, в 1952 р. в м. Рівному за ст. 56 КК УССР засуджений на 25 років ув'язнення. Обвинувачували його за приналежність до ОУН-і УПА. Мав би звільнитися в 1977 р. Перебуває в Пермському таборі ч. 35.

30. СТЕПАНЮК Олексій Свиридович, нар. біля 1907 р., член ОУН і УПА, в 1956 р. засуджений на 25 років ув'язнення, мав би звільнитися в 1981 р. Зараз карається в Мордовському концтаборі ч. 19.

31. ТРОЦЮК-КОЗЛЮК Петро, нар. біля 1925 р., одружений, батько одної дитини, учасник визвольного руху ОУН-УПА, засуджений за ст. 56 КК УССР на 25 років ув'язнення. В 1971 р. КГБ розпочав проти нього нову справу за ст. 102 КК УССР. В 1972 р. запероторили його до Дніпропетрівської психлікарні на необмежений час — зовсім психічно здорову людину.

32. ТУРИК Андрій Маркович, нар. 14.10.1927 р. в с. Бірки на Волині, учасник визвольного руху ОУН-УПА, в 1958 р. за ст. 56 КК УССР засуджений на 25 років ув'язнення. Мав би вийти на волю в 1983 р. Зараз карається в Пермському концтаборі ч. 35.

33. ЧУЧМАН Павло Захарович, нар. у Львівській області, учасник визвольного руху ОУН-УПА за що поневірявся в концтаборах від 1947 року. В 1969 р. за ту саму справу вдруге засуджений на 15 років ув'язнення.

34. ЧУЧМАН Степан Іванович, з м. Буська, Львівської області, учасник визвольного руху ОУН-УПА, за що з невеликою перервою перебуває в

тюрмах і концтаборах від 1947 року донині.

35. ШУМУК Данило Лаврентійович, нар. 30.2.1914 р. в с.Боремче на Волині, одружений, батько дітей, був в УПА. Почавши від 1945 р., із двома недовгими перервами перебування на волі всього разом відбуває 40-річне ув'язнення. Мав би звільнитися в 1987 р. Зараз карається в Мордовському концтаборі ч. 1-6-.

36. ЮРКІВ Володимир, нар. 1928 р., учасник визвольної боротьби ОУН-УПА. 1947 р. засуджений за ст. 56 КК УССР на 30 років позбавлення волі. В 1952 р. вдруге засуджений на кару смерті, замінену на 25-літнє ув'язнення. Останньо перебував у Мордовських концтаборах.

37. ЯНКЕВИЧ Степан, нар. 1928 р., в 1954 р. в Івано-Франківському засуджений за ст. 56 КК УССР на 25 років ув'язнення. Обвинувачували його за приналежність до ОУН і УПА, мав би звільнитися в 1979 р. Зараз карається в Пермському концтаборі ч. 36.

* * * * *

КВІТЕНЬ

- 1.1917 УЦР улаштувала в Києві самостійницьку маніфестацію, в якій взяло участь 100.000 осіб.
- 1-3.1941 П. Великий 36ір ОУН
- 2.1944 Москва кинула проти УПА 10 дивізій ЧА і НКВД.
- 5.1710 в Бендерах вибрано Пилипа Орлика гетьманом і прийнято нову "Орликову конституцію".
- 5.1882 В'ячеслав Липинський, історик, ідеолог гетьманців.
- 6.1784 рос. кн. Потьомкін ств. із запорожців Чорноморське військо.
- 7.1340 помер кн. Болеслав-Юрій II, галицьке князівство очолив об'ярин Дмитро Децько /до 1344/.
- 7.1918 у Владивостоці ств. Далеко-Східню Українську Крайову Раду.
- 8.1929 Москва проголосила заборону УАПЦ і її ліквідацію.
- 10.1931 помер портурований поляками Степан Охримович, Крайовий Провідник ОУН.
- 11.1945 Росіяни арештували і екзезли на Сибір 7 єпископів УКЦ.
- 12.1596 Перемога Наливайка і Лободи над поляками.
- 12.1653 Союз гетьм. Б. Хмельницького з тур. султаном Магомедом ІУ.
- 12.1885 нар. сівової слави економіст Володимир Тимошенко.
- 12.1908 М. Січинський убив намісника Потоцького за польські вбивства українських селян.
- 14.1956 помер поет і письменник Петро Карманський.

- 15.1918 помер письменник Іван Нечуй-Левицький.
- 15.1936 нар. Валентин Мороз, історик і самостійницький діяч.
- 15.1944 помер маршал ССР Ватутін, поранений упівцями ком. Енея.
- 16.1946 I Конгрес АБН.
- 17-21.1917 Всеукраїнський національний конгрес у Києві.
- 17.1949 загинув полк. Василь Шелест-Сидор, Командир УПА—Захід.
- 19.1885 помер історик Микола Костомаров, основник Кирило-Методіївського Братства.
- 20.1662 помер гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний.
- 20.1891 нар. ген. хор. Юрко Тютюнник, Командир II Зимового Походу, розстріляний більшовиками 1929 в Москві.
- 20.1918 "Кримська Група" Армії УНР під полк. П. Болбочаном розпочала визволення Криму від російської окупації.
- 20.1922 помер композитор Кирило Стеценко.
- 21.1785 Катерина II завела кріпацтво на Україні.
- 21.1920 у Варшаві підписано антисоборницький договір між УНР і Польщею.
- 22.1910 помер Марко Кропивницький, батько модерного українського театру.
- 22.1919 помер композитор Остап Нижанівський.
- 22-25.1944 5000 воїнів УПА—Південь звели під командою Яселя битву з 30.000 військ НКВД в Губенському лісі на Крем'янецьчині.
- 23.1185 великий похід проти половців кн. Ігора Святославича, оспіваний в "Слові о Полку Ігоревім".
- 25-23.III.971 битва вел. кн. Святослава з Візантією за Доростол.
- 25.1913 помер письменник Михайло Коцюбинський.
- 25.1927 помер письменник Марко Черемшина /Іван Семанюк/
- 26.1648 гетьман Б. Хмельницький здобув від поляків Кодак.
- 26.1890 нар. Микола Зеров, поет-неокласик і літературознавець.
- 26.27.1945 відділи УПА здобули від більшовиків м. Радехів.
- 27.1904 помер драматург М. Старицький.
- 27.1948 помер літературознавець Василь Жураб.
- 28.1132 помер вел. кн. Мстислав.
- 28.1915 бої УСС на Маківці з Москалями.
- 28.1922 В Подєбрадах на Чехії засновано Українську Господарську Академію.

**БОРОНИМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД ПЕРЕД МОСКОВСЬКИМ
ОКУПАНТОМ — ЖЕРТВУЙМО НА ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ!**

Передплату впустили:

В. Турчин 8-00. П. Грешук 8-00. І. Маланий 19-00. Н. Павліш 20-00
М. Лемега 10-00. В. Кузик 29-00. Д. Бурмич 29-00. П. Гандерук 14-00
В. Мороз 20-00. Б.Д. Вишинський 8-00. О. Тарнавський 8-00. Д. Вер-
бовий 8-00. С. Кулик 8-00. Д. Микитенко 8-00. В. Лесик 8-00. В. Ру-
дницький 10-00. В. Фішан 10-00. А. Бачинський 8-00. М. Гришук 8-00.
І. Слопак 8-00. А. Данилюк 8-00. В. Гавришук 8-00. С. Костюк 8-00.
С. Стельмах 8-00. В. Павлів 8-00. А. Коцко 8-00. О. Дикий 8-00 др. О.
Менцінський 8-00. В. Матіаш 8-00. Б. Билець 10-00. М. Шегда 10-00
П. Курпіта 8-00. М. Лесів 8-00. О. Серета 9-50. Н. Полішко 8-00. М.
Кіналь 8-00. В. Чемний 20-00. М. Мотика 24-00. Ф. Ханчук 14-00.
І. Міськевич 8-00. А. Брославський 8-00. С. Забава 13-00. І. Куцик 21-00
П. Сенів 6-00. М. Мужик 8-00. СУМ Квінб'ян 8-00. А. Березнюк 9-90.
С. Тарасюк 20-00. М. Денесенко 8-00. Д. Сенік 16-00. С. Лисенко 22-00.
З. Новосільський 22-30. Г. Липко 25-50.

Своєчасним вплатаванням передплати та приєднуванням нових перед-
платників Ви даєте запоруку існування і розбудови вашого журналу
"НАШ ФРОНТ".

Вирівняйте свою заборгованість і приєднайте хоч одного нового
передплатника.

Адміністрація журналу Н.Ф.

Річна передплата 8-00 дол.

Поодинокое число 80 ц.

Адреси представників Н.Ф.

O. Rohowyj, 18 Vincent St.,
St. Albans, Vic. 3021

P. Sereduk, 183 Chapel Rd.,
Bankstown, N.S.W. 2200

M. Kowalyk, 24 Reo Rd.,
Croydon Park, S.A. 5008

I. Bileckyj, 36 Randwick St.,
Durack, QLD. 4077

Mrs. M. Mencinskyj, 2 Farnley St.,
Mt. Lawley, W.A. 6050

M. Brumerskyj, 45 Stornaway Rd.,
Queanbeyan, N.S.W. 2620

P. Zaluckyj, 5 Naramb St.,
Narrabundah, A.C.T. 2604

O. Tarnowskyj, 27 The Groves Rd.,
Bennetts Green, N.S.W. 2290

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

ДНІСТЕР

928 Мт. Александер Рд. Ессендон, Вік. 3040

Тел. 37-1706.

Чому кожний українець(ка), мешканець Вікторії, повинен бути членом і ощадником "ДНІСТРА"?

Бо:

- * "ДНІСТЕР" — це одинока українська кредитова інституція у Вікторії;
- * "ДНІСТЕР" платить від звичайних ощадностей ("Он кол") 7% (банки платять 3,75 відс.).
- * Від ощадностей з 1-місячним виповідженням 9%;
- * Від ощадностей з 3-місячним виповідженням $9\frac{1}{4}$;
- * "ДНІСТЕР" платить 10% за дитячі ощадності, вкладені на 5 років, на які можна кожночасно вплачувати. Мінімум вкладу 50 доларів.

Убезпечуйте свої доми, авта і хатне улаштування в "ДНІСТРІ"!

СВІЙ ДО СВОГО!

* * * * *

Хочете купити кольорову телевізію? Купуйте тільки в українські фірми.

СЕНКО ЕЛЕКТРИКС

259а Кейлор Рд.

Норт Ессендон, 3041.

тел. 3797379

Власник фірми Павло Сенів

Маємо великий вибір імпортованих й австралійської продукції телевізій, як: СІМЕНС, КОРТІНГ, ГРАЕЗ, ТАЙНЕ, ПАЙ, ТОРН, АВА і ін.

Ввічлива обслуга. Дуже помірковані ціни. Негайна доставка.

Виконуємо направи всіх родів телевізійних апаратів.

СВІЙ ДО СВОГО!